

HUBERT ACHLEITNER

prolazno

roman

LEYKAM
international

HUBERT ACHLEITNER
prolazno
roman

NAKLADNIK
Leykam international d.o.o., Ilica 42, HR-10000 Zagreb
www.leykam-international.hr

ZA NAKLADNIKA
Jürgen Ehgartner

UREDNICIA
Eugenia Ehgartner

PRIJEVOD S NJEMAČKOGA
Igor Crnković

LEKTURA I KOREKTURA
Neli Mindoljević

© 2023 Leykam international d.o.o., Zagreb
Nijedan dio ove knjige ne smije se umnožavati,
fotokopirati ni na bilo koji drugi način reproducirati
bez nakladnikova pismenog dopuštenja.

Naslov originala: „flüchtig“. © 2020 Paul Zsolnay Verlag
Ges.m.b.H., Wien

Knjiga je objavljena uz financijsku potporu Ministarstva
kulture i medija Republike Hrvatske.

Gefördert durch das Bundesministerium Kunst, Kultur,
öffentlicher Dienst und Sport Österreich.

 Bundesministerium
Kunst, Kultur,
öffentlicher Dienst und Sport

ISBN 978-953-340-157-7

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i
sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001162995.

HUBERT ACHLEITNER

prolazno

roman

Preveo s njemačkoga

Igor Crnković

LEYKAM international

*Nismo mi ti koji prolazimo kroz povijest,
već povijest prolazi kroz nas.*

Ovo je priča o Evi Mariji Magdaleni Neuhauser. Većina ljudi zove je jednostavno Maria, stoga ću i ja to činiti. I ja se pojavljujem u priči, ali ovo nije priča o meni. Sjećanja su to na jedno ljeto koje sam bila u prilici provesti s tom izvanrednom ženom. Imena u ovoj priči izmišljena su, pa tako i moje. Ja ću se u knjizi zvati Lisa.

Osim toga, prenijet ću događaje upravo onako kako su se zbili, ili, ondje gdje nisam bila nazočna, onako kako su mi preneseni, većinom od Marije same.

1. POGLAVLJE

Maria i ja pokupile smo se na cesti. Točnije, ona je pokupila mene: ja sam, naime, bila autostoperica koja je stajala pokraj ceste. Ja sam ta koja je ušla u njezin auto. Međutim, u ovoj priči riječ je i o unutarnjemu putovanju, a u njemu je bilo obrnuto. U tri mjeseca koja smo provele zajedno jako smo se zbližile. Dijelile smo gotovo sve: prenoćište, hranu, pa čak i jednoga muškarca. Ona je bila najvelikodušnija osoba koju sam upoznala. Bila je širokogrudna i kad se radilo o njezinoj prošlosti. Dopustila mi je da budem dijelom njezine životne priče. Možda i zato što sam je susrela upravo u trenutku njezina oslobođenja od svega. To, međutim, nimalo ne umanjuje njezinu velikodušnost niti bi trebalo značiti da nije imala nikakvih veza ili da je čak posve nesposobna za zbližavanje. Pismo koje je napisala Herwigu svjedoči o suprotnome. Doduše, zaključila ga je riječima kako mu želi sreću da uspije otpustiti sjećanje na nju. Iskreno, ne mogu zamisliti da ona to uistinu želi, ali točno se tako izrazila.

Ponešto od onoga o čemu ću pričati potječe iz pisma koje sam nekoliko tjedana poslije Nove godine pronašla u poštanskome sandučiću. Bilo je naslovljeno na mene, ali upućeno Herwigu. Herwig je čovjek uz kojega je Maria provela trideset i pet godina svojega života. Maria mi je dopustila, štoviše, priloženom porukom zamolila me je da pročitam pismo kako bih doznala sve o avanturama koje je doživjela

poslije našega rastanka.

Kao što sam primijetila, Maria je pritom ponešto izostavila, vjerojatno ono što je mislila da bi moglo povrijediti Herwiga. Ne znam je li to bilo potrebno i pitam se, naravno, je li i meni što prešutjela.

Pismo sam pročitala nekoliko puta. Maria me je zadužila da ga pošaljem dalje i zato nisam željela da mi bilo što promakne. Na kraju sam ga, iako mi je to djelovalo pomalo nepristojnim, kopirala i zadržala sebi kopiju. Idućega dana, kad sam listove papira umetala u novu omotnicu, primijetila sam da u pismu nigdje nije navedena adresa Herwiga Bergera. Maria ju je očito zaboravila zapisati, ili je bila ispala iz omotnice.

Na internetu sam pretražila austrijski telefonski imenik i, nasreću, u njemu su bila samo dvojica Bergera imenom Herwig. Prvi broj pripadao je fiksnoj liniji, na koju se javila telefonska sekretarica. Nasnimljeni glas zamolio me je da ostavim poruku. Ne rekavši ništa, spustila sam slušalicu i birala drugi broj. Drukčiji glas, ista poruka.

Bilo je već šesnaest sati i nad gradom se počela spuštati sumorna tama. Ustala sam kako bih upalila svjetlo. Dok sam navlačila zastore, palile su se ulične svjetiljke. Zapuhao je oštar vjetar, tjerajući pred sobom oblak prašine. Najavili su kišu i snijeg. Tmurnim oblacima žurilo se osvojiti nebo. Ali još nije počelo padati. Upravo kad sam pomislila bi li imalo smisla da sam ostavila poruku na sekretarici, zazvonio je telefon. Prišla sam stolu na kojem sam ga ostavila. Pozivni broj upućivao je na to da je poziv upućen iz Austrije. Bio je to jedan od onih brojeva koje sam maloprije birala.

„Berger”, začula sam melodičan glas iz zvučnika telefona. „Jeste li me vi maločas zvali?”

Zatekao me je brz povratni poziv. Nisam stigla smisliti što ću reći. „Da, eh, dobar dan.”

„S kime razgovaram?”

„Lisa, zovem se Lisa.”

„A o čemu se radi?”

„Ja... Ja sam Marijina prijateljica. Jeste li vi suprug Marije Neuhauser?”

Na trenutak je sve utihnulo, a zatim se javio prazan glas iz kojega je nestalo sve melodije: „Tko je to na liniji, molim vas još jednom?”

„Ja sam Marijina prijateljica. Imam ovdje njezino pismo. Za njezina supruga, Herwiga Bergera. Zadužila me je da mu ga pošaljem, ali mi je zaboravila zapisati adresu. U telefonskom imeniku pronašla sam dvojicu s tim imenom. Ne želim poslati pismo pogrešnomu. Mogu li vas pitati čime se bavite i kako glasi puno ime vaše supruge?”

„Odakle zovete? Je li ovo njemački broj?”

„Molim vas, odgovorite mi najprije na pitanje.”

„Ja sam profesor. Moja supruga zove se Eva Maria Magdalena Neuhauser i nestala je prije više od pola godine. Ako znate gdje je, molim vas, recite mi.”

„Nažalost, ne znam.” To nije bila laž. Uistinu nisam znala.

„Odakle zovete?”

„Je li to važno?”

„Ne, u pravu ste. Nije važno. Važno je jedino je li Maria još uvijek živa. Je li živa?”

2. POGLAVLJE

Maria je još od djetinjstva bila blagoslovljena jednim, gotovo životinjskim pragmatizmom. Bila je škrta na riječima. Praktično djelovanje bilo joj je draže od dugih promišljanja. Raspravljanje joj je bilo mukotrpno. Mudrost je u njezinim očima bila teorijska veličina i kategorija. Ona je bila usmjerena na rezultat, a ne na razmišljanje. U očima većine promatrača Maria nije bila osobito naočita djevojčica. Njezina ljepota bila je skrivena ispod svojeglave neobuzdanosti i nije nimalo marila hoće li se svidjeti drugima.

Njezina neukrotivost osobito je dolazila do izražaja zimi. Čovjek bi pomislio kako će dramatičan početak njezina života i šok prvoga udara u tome ledenom trenutku njezina rođenja u Mariji izazvati užasavanje od hladnoće i snijega, međutim, bilo je upravo suprotno. Voljela je hladnoću, voljela je led i voljela je snijeg. Voljela je zaleđenim padinama juriti nizbrdo prema dolini. Nije bilo nijedne godine u kojoj nije polomila pokoje saonice ili skije. A mnogo godina poslije, kad je kupila svoj prvi auto, osam godina stari Ford Escort jezive zelene boje sa stražnjim pogonom, voljela je proklizavati zavojima na snijegom prekrivenim cestama i izvoditi piruete na parkiralištima. Bila je i ostala zimsko dijete.

S obzirom na to da je bila otporna na hladnoću, otac, koji joj je pred spavanje rado pričao uvrnute priče o Indijancima, nadjenuo joj je nadimak Eskimo. Mariji to unutar obitelji nije

smetalo. Međutim, njezin se nadimak proćuo sve do vrtića, u kojem je jednoga dana došlo čak i do fizičkoga sukoba. Nakon što je više puta ustrajavala na tome kako želi da je zovu jednim od njezinih pravih imena – ostavila je svima na izbor kojim – a jedan dječak nije prestajao i dalje je zvati Eskimo, bacila se na njega i započela divlju tućnjavu, koja je završila tako da je svome protivniku išćupala pramen kose, kojim je mahala kao kakvim trofejem, pritom vićući da će skalpirati sve koji je i dalje budu zvali Eskimo. Time je stvar bila riješena.

Prvih deset godina svojega života Eva Maria Magdalena Neuhauser provela je u spokojnome selu s gornje strane planinskoga jezera u koje se ulijevala voda s ledenjaka. Prema jugu su bijeg onemogućavale odbojne, gotovo okomite planinske litice. Bili su potrebni sati i sati strma uspona da bi se došlo do zaravni na njihovu vrhu, a potom još cijeli dan hoda kako bi je se prešlo i došlo do sljedećega naselja. Sa sjevera pogled prema donjem kraju jezera zaklanjale su strme pošumljene padine. Uska, zbog opasnosti od odrona i lavina zimi često zatvorena cestica bila je jedina pupčana vrpca prema vanjskome svijetu. Ako se izuzme brodska linija koja je vozila ljeti.

Jezero je ležalo u tome klancu poput kakva fjorda. Njegova tamnozeleno voda čak i tijekom vrućih ljetnih dana tek je nekolicinu očvrstelih domaćih stanovnika privlačila na kupanje. Selo je svima onima koje bi put nanio u njega predstavljalo kraj svijeta. Dok je onima koji su u njemu odrasli predstavljalo ishodište.

Tako je barem bilo donedavno. A onda je nastupio turistički tsunami, koji je sve do zadnjega zakutka doline donosio kolone autobusa s nepresušnim gomilama stranaca

iz svih mogućih krajeva svijeta, ponajviše s Dalekoga istoka. Nedostajali su jedino još kruzeri. Ali, nasreću, ipak nije bila riječ o pravome fjordu.

Turisti su bili poput najezde. Ne mora se pritom odmah pomisliti na uši, moguće je zamisliti i leptire, veliki roj šarenih leptira koji svakodnevno opsjedaju selo. I tako iz godine u godinu. Ugostiteljima se to, naravno, svidjelo, barem većini njih. U biologiji domaćin je organizam koji snabdijeva resursima gosta, organizam neke druge vrste. Ako oba organizma profitiraju tim odnosom, onda se on naziva simbiozom. Međutim, ako je odnos domaćina i gosta na štetu domaćina, onda se gost pretvara u parazita. A i šareni leptiri u ogromnome broju postaju štetočinama. U međuvremenu, stanovništvu je dopušteno sudjelovati u turističkom rastu homeopatskim uklanjanjem izlučevina.

U ono je vrijeme, kao što je već rečeno, sve još bilo za bačeno, skrovito, oronulo, uspavano i tajnovito. Dolazio bi tek pokoji izgubljeni putnik namjernik, a i to jedino tijekom ljetnih mjeseci.

Georg Neuhauser, Marijin otac, radio je u mjesnoj žičari, koja je ljeti izletnike, a zimi domaće skijaše prevozila na brdo. Marijina majka zvala se Mathilde i radila je u hotelu izgrađenome pokraj brdske postaje žičare. Ondje gore, iznad gornje granice rasta šume, s veličanstvenim pogledom s jedne strane na kraj svijeta, a s druge na njegov početak prekriven suncem obasjanim ledenjakom, sjedinila su se srca Georga i Mathilde – a ubrzo nakon toga i njihov genetski materijal.

Maria je došla na svijet usred zime. Njezini roditelji toga su dana bili jedini ljudi gore na brdu. Bilo je to 5. siječnja 1962., uvečer pred blagdan Sveta tri kralja. Georg je radio u smjeni kao strojar, a Mathilda je u svojem stanju željela

biti uz njega.

Bilo je tjedan dana prije termina poroda. Vani je bilo minus pet, a snježne pahulje romantično su plesale s neba. Oko ponoći već je zviždao jak vjetar, tresući prozorska stakla iako su već gotovo bila zametena snježnim nanosima. Tada je Mathilda osjetila prvi trud. Georg je ležao pokraj nje u krevetu i spavao. Poželjela ga je probuditi, ali tada se bol ponovno smanjio. Možda je riječ o običnome zatezanju. Čekala je. Međutim, nije prošlo mnogo vremena do sljedećega truda. Mathilde je počela ubrzano disati, a Georg se probudio sam od sebe. Kad je shvatio o čemu se radi, nestalo je opuštenosti i samouvjerenosti koje su ga inače krasile. Odmah je nazvao upravitelja u dolini zahtijevajući da izvanrednom vožnjom preveze svoju suprugu dolje kako bi je pregledao liječnik. Unatoč Mathildinu preklinjanju da je ne ostavlja samom, najprije je odvuкао madrac u zaleđenu gondolu, a potom je i nju, umotanu dvjema pernatim jaknama i prekrivenu brdom pokrivača smjestio u zveketavu hladnu limenu kabinu prekrivenu kristalicićima leda. Zaključao je vrata izvana, otrčao za upravljački pult žičare, pustio stroj u pogon i otpustio sigurnosnu kočnicu. Gondola je kliznula među stijenama u ponor i već je poslije nekoliko sekundi nestala u gustoj mećavi izvan vidokruga reflektora. Georgove oči bile su usredotočene na provjeru instrumenata. Strujni napon, brzina vučnoga užeta, vibracije nosivoga užeta, sve je bilo u dopuštenim okvirima, brinuo ga je jedino mjerač brzine vjetra. Povremeno bi, pri jakim zapusima, pokazivao preko osamdeset kilometara na sat. Termometar je ovdje gore u međuvremenu pokazivao minus sedamnaest Celzijevih stupnjeva. Dolje u nizini vjerojatno nije bilo toliko hladno.

Iznenada, brujanje i zujanje iza upravljačkoga pulta utihnu,

a veliki nosivi kotač vučnoga užeta zaustavi se uza žestok trzaj. Oluja je i dalje neometano zavijala, međutim, zvuk žičare promijenio je frekvenciju, a oba čelična užeta, vučno i nosivo, počela su u divljim amplitudama plesati i skakati gore-dolje, udarajući pritom po vodovima, praćena prijetećim zvukovima koji su podsjećali na zvonjavu. Jedan pogled na instrumente Georgu je bio dovoljan da zaključi kako je u gondoli malo prije prvoga međustupa aktivirana sigurnosna kočnica za slučaj nužde.

Upravo tako je i bilo. Za vrijeme spuštanja oluja je sve više naginjala kabinu ustranu, sve dok nije gotovo horizontalno visjela s užeta, pa bi, da Mathilde nije pritrbrano pritislula dugme za opasnost, u tome položaju udarila u nosivi stup.

I tako je ondje gore, klataći se visoko iznad stijena na olujnu vjetru koji ju je poput demona pokušavao survati u provaliju i uz pratnju višeglasna zavijanja nevremena kao i one molitve koju je Mathilde još u djetinjstvu naučila od svoje bake kad joj je trebala utjeha i ohrabrenje, a sad ju je ponavljala u svojem strašljivoj srcu, naime za podršku svete Majke Božje, Marije, donijela na svijet svoje dijete, te mu je iz zahvalnosti dodijelila ime po ženskome Svetom Trojstvu: Eva Maria Magdalena.

Kad je Maria stasala u školsku dob, Neuhauseri su se preselili u dolinu, a kad je navršila deset godina i niže razrede pučke škole, u obližnji lječilišni grad, čuven još iz carskoga doba, u kojemu je postojala srednja škola. Otac je ondje pronašao posao u državnome šumarskom poduzeću, dok se Marijina majka sada umjesto o skijašima i planinarima brinula o djetetu, suprugu i vrtu.

Željeli su Mariju poslati i na sveučilište, na studij ekonomije ili prava. Bila je marljiva učenica, a i s brojkama se dobro

snalazila. Nekako bi prikupili i novac, međutim, Maria se nije željela preseliti u grad. Stoga su odlučili poslati je u novootvorenu trgovačku akademiju, do koje je mogla doći i pješice, a iz svih se učionica pružao veličanstven pogled na dolinu.

3. POGLAVLJE

Tijekom Marijine posljednje školske godine, kad je na trgovačkoj akademiji dogurala do mature, Herwig Berger, koji je bio tik pred završetkom učiteljskoga fakulteta, počeo je niže razrede akademije podučavati geografiji, ekonomiji te glazbenom odgoju. Odmah na prvome satu nastave došlo je do nesporazuma, koji će trajno odrediti njegovo ime u školi, a uskoro i izvan nje. „Ja sam vaš profesor geografije i glazbenoga, a vi ste moj prvi razred. Zovem se Berger,” predstavio se, dodavši: „ali, molim vas, zovite me Herwig.” Djeca, odrasla s urođenim poštovanjem prema autoritetu, čula su ono što im je bilo dopušteno čuti, pa su ga otad zvala „Herr Wig”*, ili, među sobom jednostavno „Wig”. I taj mu je nadimak ostao: uskoro su ga svi zvali Wig, pa se čak i sam počeo predstavljati tim skraćenim oblikom svojega imena.

Krajem prvoga semestra stekao je još jedan nadimak, kojega se neće moći otarasiti. Nakon vatrena izlaganja na nastavi glazbenoga odgoja, tijekom kojega je pokušao učenicima prenijeti svoje oduševljenje Mozartovom trilogijom *Da Ponte*, prozvali su ga Don Giovannijem. Činjenica da ga još nikad nitko nije vidio u ženskoj pratnji nije im nimalo smetala, upravo suprotno, samo je doprinijela mistificiranju njegove ličnosti.

* Igra riječima: „Herr Wig” u doslovnom prijevodu znači „Gospodin Wig”. (op. prev.)

Maria ga je na nastavi imala priliku doživjeti samo jednom. Odradio je zamjenu za jednu kolegicu na satu glazbenoga odgoja koji se Mariji urezao u pamćenje, jer im je gotovo neprestano puštao vrpce s jodlanjem, da bi potom ispričao kako se radi o napjevima zapadnoafričkih Pigmejaca koje pjevaju za vrijeme lova u džunglama.

Maria je odmah poslije mature pronašla posao u banci. Wig je povremeno navraćao na njezin šalter, ne dajući do znanja da ju je imalo zamjećivao.

Proći će dvije godine prije nego što im se zvijezde poklope. Na Salzburškom festivalu u predvorju su gotovo doslovce naletjeli jedno na drugo. Maria u svečanoj narodnoj nošnji, zadubljena u program, Wig u trapericama i crnoj dolčeviti, u hodu pokušavajući smotati cigaretu. „Oh, šarmantna čuvarica moje ušteđevine.” Maria je podignula pogled i, kad ga je prepoznala, zabavljeno odgovorila: „Kako prikladno, Don Giovanni izgubio se na *Čarobnoj fruli*?” Wig se nasmijao. „Kad imaš priliku doživjeti Gruberovu kako Mozartove kraljevske kolorature kleše u zvjezdano nebo, onda se takvo što ne propušta. Ali, moram priznati, baka mi radi ovdje u dvorani, pa ponekad imam priliku ogrebat i se za režijsku kartu. Inače vjerojatno ne bih bio ovdje. Po toj cijeni možeš desetero prijatelja odvesti na koncert *Queena*, uključujući vožnju vlakom i pivo. A vi? Nisam uopće znao da ste ljubiteljica opere.” Maria se nasmijala i bilo joj je pomalo neugodno. „Pa tako, i nisam nešto osobito. Ali možda još postanem. U jednoj anketi klijenti banke izabrali su me za navodno najljubazniju djelatnicu. Ulaznica za Salzburški festival zapravo je manevar za odvratanje pozornosti. *Čarobna frula* umjesto povišice.”

„Zar niste ponosni što ste izabrani za najljubazniju djelatnicu?”

„Nisam. Jer to nije točno. Ima drugih kojima bi to odlikovanje više pristajalo. Ljubaznost nije moja vrlina. U tom sam pogledu ista kao i moja majka. Ona me je naučila da svaki izraz ljubaznosti promatram sa skepsom. Nemoj ni davati ni prihvaćati nikakve darove. Ona smatra da svaki dar nosi svoju cijenu. Čak i kad je sastrugana.”

„Zašto ste onda u ovome slučaju prihvatili nagradu?”

„Možda zato što ne činim uvijek ono što mi govori majka, a osim toga sam i znatiželjna. Ali i meni bi bili draži Queenovci u koncertnoj dvorani. Odlazak u operu uvijek je pomalo nalik prisustvovanju velikoj misi u crkvi.”

„Kako to mislite?”

„Sva ta raskoš i posebno osvjetljenje, a u oba slučaja nije baš dobro previše razmišljati o tekstu.”

„Možda bih trebao ponekad ponovno otići u crkvu!”

„Da, pođite. Velike mise u franjevačkoj crkvi ili u katedrali također su doživljaj. Glazba, napjevi, tamjan, svjetlost svijeća, molitva... Samo, kao što rekoh, ne smijete previše slušati tekst, u protivnom ćete za vrijeme čitanja ili najkasnije na propovijedi izgubiti nit.”

Poslije predstave Wig je Mariju pozvao na čašu vina. Ona ga je isprva odbila jer će, kako je rekla, u protivnom propustiti posljednji vlak kući. Ali na kraju se ipak dala nagovoriti na noćnu šetnju ulicama staroga grada. Kuće koje je tijekom dana ugrijalo sunce uvečer su isijavale toplinu. Iz grgljanja i žuborenja fontana izvirao je Mozartov duh, ispunjavajući svijet njegovim nadahnutim melodijama. Čašom vina nazdravili su muzama i međusvjetovima, blagoglagoljivo prešli s *vi* na *ti*, a dok su trgovom ispred katedrale hodali prema garaži, kip Bogorodice svjedočio je njihovu prvome poljupcu, koji su razmijenili pod zaklonom arkada u Franjevačkoj ulici.

Vožnja kući u Wigovu Mini Cooperu zelene boje mahovine trajala je mnogo kraće nego što bi im oboma odgovaralo. Na radiokasetofonu svirale su pjesme koje nikad prije nije čula. Muški glas pjevao je o smrti Marilyn Monroe, koja ju je bijelim cepelinom prevozila na Nebo, gdje će joj Božji dah sušiti lak na noktima. Na njezino pitanje tko to pjeva, Wig joj je umjesto odgovora gurnuo u ruke kutiju kasete.

„Andre Heller? Čula sam za njega. Moja majka uvijek je pojačavala radio kad bi svirala njegova pjesma *Volio bih biti Ciganin*. Nisam imala pojma da je umro.”

„Zašto misliš da je mrtav?”

„Tako piše na kaseti: ‘To je bio Andre Heller’, a i slika djeluje pomalo poput nadgrobna spomenika.”

„Ne, ne, još je uvijek živ. Samo živi u bečkim krugovima, a ondje je i smrt dio preživljavanja. Nedavno je objavio novu ploču. Ali ova ovdje mu je, barem što se mene tiče, najbolja.”

Upravo su skretali u Marijinu ulicu kad je započela nova pjesma. Unisoni gudači iz tišine su proizvodili samo jedan jedini ton, ispod kojega se probijao glasovir, pridodajući ozračju uspavani puls. Bila je to jednostavna fraza koja se sastojala od samo triju tonova, ali pustili su da violine prevladaju i preuzmu dominaciju, sve dok se nije javio glas: „Kad kiši, rastu duge, kad sniježi, rastu zvijezde, na suncu rastu leptiri, a je te uvijek, uvijek volim...”, povremeno preklinjući, povremeno se umiljavajući, kao da želi uspavati kakvo dijete, a onda opet očaran i prodoran, kao da u svojoj zaljubljenosti želi zagrliti čitav svijet. „Ti, ti, ti si moja jedina riječ, ti, ti, ti si mi sve!” opjevao je ljubav Andre Heller.

Te noći nije samo Maria izgubila nevinost. Ni Wig nikad prije nije spavao sa ženom, a kamoli da je koju razdjevičio. Poželio je da nije pio, ali alkohol im je oboma pomogao da

se opuste i potpuno prepuste svojim tijelima. Ljubili su se i mazili pola vječnosti, ne, nekoliko vječnosti, a onda su prevladali sram od golotinje i postupno su počeli jedno s drugoga skidati odjeću. Maria je otkrivala neobuzdanu žudnju svojega ljubavnika, a još i više svoju vlastitu želju da istraži sve na njemu. Wig se razlio u njezinim rukama, a i Maria više puta u njegovima, a da nisu to ni primijetili. Tako je u senzualnoj opijenosti prolazio sat za satom, sve dok nisu zaspali potpuno iscrpljeni.

Tek kad su se polako stali buditi, kad je nekoliko ptica već počelo cvrkutati svojom pjesmom prizivajući Sunce, Maria je dopustila Wigu, koji je poput nje još uvijek bio u polusnu, da uđe u nju.

Bol je poput plamena jezičca oboma presjekao osjećaj blaženstva i nemilosrdno ih iz međusvijeta trgnuo natrag na Zemlju. Wig je osjetio kako mu puca prepucij, dok se Marijino prethodno toliko gipko tijelo u istome trenu potpuno ukočilo. Njezini su se nokti zarili u njegova ramena u potrazi za osloncem. Oboje su zadržali dah i neko vrijeme nepomično ležali jedno na drugome, bojeći se učiniti bilo kakav daljnji pokret. Osjećali su pulsiranje u središtu svojih tijela. Postali su jedno. Sve dok ga Maria nije nježnim, ali odlučnim pokretom odgurnula sa sebe. Pojedinačni ptičji cvrkut pretvorio se u koncert, prva Sunčeva svjetlost bacala je nazubljene sjene lišća oskоруše na bijele zavjese. Čvrsto stisnuti u zagrljaju, jedno drugomu osjećali su otkucaje srca, uskladili svoja disanja i ponovno utonuli u blaženi san bez snova.

Kad su se probudili, bol još uvijek nije popustio, ali bili su preplavljeni srećom i olakšanjem što su to konačno učinili. Oboje su bili uvjereni kako su u vezi s tim bili posljednji

Mohikanci u svojoj generaciji.

Ipak, na neko vrijeme bilo im je dosta seksa. Bol u trenutku penetracije ostavila je traga. Grubo slijetanje pokvarilo je sjećanje na prethodni osjećaj letenja.

Tri desetljeća poslije, dok se Wig uzbuđeno vozio Volvom na vikend sa svojom djevojkom Norom, na radiju u autu, podešenu na njegovu omiljenu postaju *Slobodni radio Salzkammergut*, zasvirao je *blues* koji je pričao priču o njegovu ljubavnom životu, od te noći sve do danas. Od prvoga puta, koji je bio sve samo ne užitak, pa sve do ove nezasitne žudnje koja ga je sada držala u šaci i oko koje su mu se vrtjele sve misli.

Nakon proživljene intimnosti, u Wigu je rasla neutaživa želja za još više svega. Više bliskosti, više seksa, nedvojbeno više vremena provedena s Marijom. Nakon višetjedne patnje i uzaludna iščekivanja, napisao joj je pismo. Pokušavajući odgovoriti na njega, Maria se suočila s ograničenošću jezika. Bila joj je potrebna poezija da bi se izrazila, međutim, pisanje joj je oduvijek bila Ahilova peta. Wig je, s druge strane, imao dosta praktičnoga iskustva s time. S obzirom na to da mu je oduvijek bilo lakše djevojci napisati pismo nego započeti razgovor, tijekom puberteta gotovo je svakoj ljepotici svoje dobi pisao iskrena, gorljiva ljubavna pisma. Maria je, pak, nakon triju pokušaja bila uvjeren da je samo nabacala zbrkane rečenice na papir, pa je bez razmišljanja stranice papira ubacila u peć umjesto u omotnicu. Ubrzo se pokazalo da nemaju ni zajednički krug poznanika unutar kojega bi im se putovi ukrstili. Tako je prošao cijeli mjesec prije nego što je slučajnost ponovno stupila na pozornicu.

Bilo je to za sedamdeseti rođendan Wigove bake. Njegove

dvostruke bake, kako ju je od milja zvao. Jer Theresa Berger s jedne je strane bila biološka majka njegove majke Agnes, dok je s druge strane bila i njegovateljica njegova oca Lothara.

Kao i za svaki Theresin okrugli rođendan, Wigovi su roditelji i te godine organizirali zajednički rođendanski izlet. I, kao i uvijek u takvim prigodama, iz Vermoneta su doletjeli Hääna i Bob. Hääna je bila Wigova teta, Agnesina tri godine mlađa sestra, koja se zapravo pravim imenom zvala Hanna. Njezin suprug Bob, nekadašnji vojnik u vrijeme okupacije, nikad nije ni pomišljao na ispravan izgovor, iako su ga redovito upozoravali da njegova Hääna zvuči poput domaće riječi za piletinu. Ali nitko se zbog toga nije ljutio na njega, a ponajmanje Hanna. Bob je bio vedre naravi i svaki bi put rekao kako mu je „amazing to be back”. Svoje oduševljenje jezerima, planinama, bečkim odrescima, savijačama i kolačima izražavao je toliko često da mu nitko osim njegove Hääne više nije vjerovao. Tijekom vožnje parobrodom preko jezera Wolfgangsee više se puta požalio što njegova Hääna ne nosi *dindrlicu*, a on *ledrbozne*, dok mu je vožnja zupčastom uspinjačom na Schafberg jednostavno bila „awesome, just like a trip through Disneyland”.

Nakon što su stigli na brdo, rođendanska se povorka zadnjih nekoliko metara uspinjala prema križu koji je obilježavao vrh, upravo u trenutku kad su s druge strane brda naišle dvije planinarke nakon što su osvojile vrh prikladna naziva Nebeska vrata. Wig nije mogao vjerovati svojim očima. Bila je to Maria u pratnji starije žene. Zar ga uistinu nije vidjela? Ili ga nije željela vidjeti? Zazvao ju je imenom. Obje su se žene zaprepašteno osvrnule. Marijina pratiteljica prva je došla do riječi: „Čini se da te ovaj mladić poznaje?” Wig je pohitao prema njoj i pružio Mariji ruku. Sad se i njoj razvezao jezik.

Pomalo stidljivo prihvatila je njegovu ruku. „Bok, Herwig.” Okrenula se ženi pokraj sebe i rekla: „Mama, ovo je Herwig Berger, upoznali smo se na *Čarobnoj fruli*.” U međuvremenu, približila se i Herwigova obitelj, tako da je uslijedilo pomalo ukočeno međusobno upoznavanje. Herwigova baka pozorno je gledala Mariju. „Herwig je bio iznimno oduševljen tom večeri provedenoj u operi. Rekao je da se radilo o najboljoj izvedbi stoljeća. Biste li se i vi složili?”

Maria se zarumenjela, ali nije mogla prikriti osmijeh. „Bila je to moja prva *Čarobna frula*. Tako da je nemam s čime usporediti. Ali da, bila je to uistinu vrlo lijepa večer.”

I ostala je to njezina jedina *Čarobna frula*. Ali Wig nije ostao njezin jedini muškarac. On dugo nije znao koju ulogu ona želi igrati u njegovu životu ni koju on smije zauzeti u njezinu. Ni Maria to nije znala. Kad su se upoznali bilo joj je dvadeset godina, Wigu dvadeset i pet. On bi se najradije odmah bio oženio njome. No ona je sebi dugo zadržavala pravo da bude nedostupna, pa i nedostižna. Počela je uzimati pilule protiv začeca i kad bi joj se neki muškarac svidio, rado mu je dopuštala da je zavede. Međutim, takve avanture nisu bile prečeste. Većina muškaraca koji su joj se sviđali ili to nisu primjećivali ili su bili previše nespretni. Također, nikad nije nikoga dovodila kući. Željela je da je izvedu, zavedu i odvedu. Jedino je s Wigom bilo drukčije. Wig je bio jedini kojemu je Maria dopustila da uđe u njezin stan. Da je to tada znao vjerojatno bi mu bilo lakše podnijeti to razdoblje.

Općenito je u ono vrijeme mnogo toga bilo teže. Već i samo stupanje u kontakt s Marijom. Mobiteli su, doduše, bili izumljeni, ali njima se služila tek šačica bogatih štrebera, kojima nije smetalo vući sa sobom čitav kovčeg težak pedesetak

kila. Maria kod kuće nije imala telefonsku liniju, dok je telefon u banci za njega naravno bio tabu. Tako je, dakle, Wigu preostalo jedino pisanje pisama. Iako je u međuvremenu znao da mu ona nikada neće odgovoriti na njih. Ipak, ponekad bi ga nazvala. Uvijek iz telefonske govornice i uvijek usred noći. Ne kako bi čavrljali, već uvijek s jasnom porukom da odmah želi spavati s njim. On nikad nije bio siguran je li to molba ili zahtjev. Ionako bi mu bilo svejedno. Bio joj je podlegao i bio joj je odan. Wigu je ona bila velika ljubav. Mariji je on bio najbolji seksualni partner. A to je vrijedilo barem jednako.

Stiglo je vrijeme adventa i svi su jedva čekali snijeg. Lječilišni grad utapao se u ledeno jezero. Sunce je, kad bi se uopće uspijevalo probiti kroz oblake, izlazilo tek u vrijeme drugoga školskog sata, dok bi na kraju školskoga dana, još i prije posljednjega sata, nad žičarom i potpornjem kod kojega je Maria rođena padala noć. Odvela ga je u planinsku kolibu svojih djeda i bake, prekrivenu dubokim snijegom i skrivenu u dolini na visoravni zaštićenoj od vjetrova. Morali su najprije prokopati okno kroz snijeg kako bi došli do vrata. Wig je od nje naučio kako zapaliti vatru u kaminu kad dimnjak ne vuče. Naučila ga je skijati po dubokome snijegu. Pokazala mu je kako se može plutati kroz život samo uz pomoć gravitacije i centrifugalnih sila uz pravilnu i ravnomjernu raspodjelu tjelesne mase. Pokazala mu je gdje se nalaze najljepše neuređene padine, pod kojim uvjetima i u koje doba dana se na njima može sigurno skijati. Drugim riječima, otkrila mu je svoj svijet. A Wig? Wig je bio očaran njome. Divio se Mariji zbog njezine neustrašivosti, spretnosti, energije i ustrajnosti.

Nažalost, to je imalo jednu nuspojavu. Obuzeo ga je

osjećaj manje vrijednosti i podređenosti. Potonje se dodatno pojačalo kad je treći dan počelo sniježiti.

Najprije je u sve gušćoj mećavi nestao snijegom prekriven planinski krajolik sa svim svojim stjenovitim grebenima. Zatim su postupno nestali i zadnji orijentiri – prkosni borovi, kvrgavi, bezvremenski dokazi umijeća preživljavanja, koji su više podsjećali na skulpture nego na stabla. Kao da su nešto stvoreno, a ne rođeno. Više umjetnost nego priroda. Preostala je samo besprijekorna bijela dvodimenzionalnost. Bilo je kao da je Bog pritisnuo dugme za resetiranje i poništio sve svoje kreacije, kao da je sve izbrisao kakvom velikom krpom.

Činilo se da je pošteđio jedino njihovu malu kolibu. Maria se uspela kroz prozor kako bi otkopala snijeg s dimnjaka i vrata. Kad je završila, privezala je skije i rekla da ide u nabavku namirnica koje su im bile na izmaku. Neka Wig u međuvremenu naloži kamin i pazi na vatru, a ona će se vratiti za tri sata. On bi najradije bio pošao s njom, ali nije se želio izlagati, pa se pomirio sa sudbinom. Nije imao pojma kako je Maria pronašla put i nije joj trebalo tri, nego pet sati, ali doista se uspjela vratiti. Wig je osjetio veliko olakšanje, ali otad se osjećao inferiornim. Veza im je bila u neravnoteži. Dok je on neprestano izražavao svoje divljenje njezinim sposobnostima, osobito orijentaciji, spretnosti i fizičkoj snazi, ona njega nikad nije ni za što pohvalila. Toga u njezinoj obitelji nije bilo, ni pohvala ni pokuda. Odrastala je bez kazni, ali i bez nagrada.

Maria nije djelovala neranjivom, ali činilo se kao da je bila pošteđena boli i da barem sebe drži pod kontrolom, ako već ne i sve ostalo. Njezina ga je blizina opuštala i ulijevala mu sigurnost. I nakon godine dana sve mu je na njoj bilo divno. S druge strane, pitao se što ona vidi u njemu, osim što rado

dijeli krevet s njime. Želio ju je to pitati, ali priječio ga je strah od njezina odgovora. Što ako uopće ne zna? Možda joj je on jednostavno bio najmanje zlo. I to samo dok ne pronađe još manje.

Da ju je Wig pitao, i da je Maria bila u stanju pronaći riječi kojima bi opisala svoje osjećaje, ostao bi zapanjenim. Maria je, naime, imala dojam kako sve njezine sposobnosti u stvarnosti ne služe ničemu. Osim kad bi se bavila sportom. Međutim, to je prema njezinu mišljenju bilo nešto što je po besmislenosti nemoguće nadmašiti. Na kraju svakoga natjecanja bezbroj gubitnica suočeno je s jednom jedinom pobjednicom. Tomu se može radovati jedino bolestan um. U arhaičnu društvu ona bi vjerojatno bila velika lovkinja, koja bi mesom snabdijevala čitavo selo. Ali u današnje vrijeme? Više bi voljela imati Wigov dar podučavanja djece tajnama života.

Petoga ljeta njihove veze Maria je zatrudnjela. Dogodilo se to tijekom njihova drugog putovanja u Grčku. Maria je prestala uzimati pilule. S jedne strane zato što se neprestano debljala i više se nije osjećala ugodno u vlastitu tijelu, a s druge zato što joj se već godinu dana nije dalo upuštati u avanture s drugim muškarcima te je jedino još Wigu dopuštala da joj se približi. Namjeravali su biti posebno oprezni u vrijeme plodnih dana.

Međutim, Marijino tijelo nije se držalo pravila. Oslobođeno redovnih hormonalnih jutarnjih režima, jajašce nije iskakalo kad je trebalo, već po vlastitu nahodaženju, pa je bilo samo pitanje vremena kad će se oploditi.

Shvatila je to na godišnjem odmoru. U ranim jutarnjim satima. Maria je stajala do koljena u moru. Osjetila je pješčano tlo između nožnih prstiju i valove kako joj oplahnjuju koljena. Imala je dvadeset i pet godina i osjećala se poput rascvjetala

pupoljka. Nasmijala se pri toj pomisli. Ali bilo joj je lijepo osjećati se poput cvijeta i tako je ponijela taj osjećaj sa sobom dok je cijelim tijelom kliznula natrag u vodu, plutajući sporim tempom prema izlazećem Suncu. Morske struje milovale su joj stidne usne. Daleko na pučini zauzela je pozu mrtvaca napunivši pluća dubokim udisajima i zabacivši glavu unatrag. Osjetila je kako joj se kosa njiše na valovima i kako joj se morske struje prenose na tjeme. Svakim izdisajem zdjelica i noge polako su joj se spuštale. Udahni, ispravi leđa, ispruži prsa i svu svoju ženstvenost prema nebu. Zadrži dah, izdahni, a zatim ponovno ispočetka. Sjedini se s morem i s nebom. Otpusti. Toplina joj se širila bedrima i ponovno gubila. I tada je osjetila da je nešto drukčije, da se nešto promijenilo.

Možda je to bilo zbog sredozemne klime ili puna Mjeseca? Čim se vratila s odmora, Maria je shvatila da se nešto sprema. Wigu je odmah rekla da želi pobaciti. On ju je molio da ne čini taj korak. Mogli bi se vjenčati. Ako ona ne želi ostati kod kuće, on će uzeti slobodni semestar i brinuti se za kućanstvo. Wigu se želja ispunila. Vjenčanje su obavili u Matičnom uredu bez velike ceremonije i bez blagoslova Crkve, iz koje je Herwig istupio još kao mladić. Mariji je bilo dvadeset i pet godina, Wigu trideset. Život im je bio na dobrome putu. Tako su barem mislili.

Uselili su se u prostrani stan njegovih roditelja. Oni su se, pak, preselili u tek nešto manji prostor u krilu za poslugu nekadašnje habsburške ljetne rezidencije, koja je odisala carskim i kraljevskim duhom. Agnes je ondje godinu dana prije preuzela dužnost upraviteljice.

Unatoč obećavajućemu ljubavnu gnijezdu i okolnostima koje su ulijevale nadu, sretna se kuglica otkotrljala sa stola. Dijete je preminulo u petnaestom tjednu trudnoće. Kad se

to dogodilo, nitko, a ponajmanje Maria sama, nije ni pomislio da bi taj događaj mogao prerasti u tragediju. Međutim, neplanirani i dugo godina neželjeni plod u Marijinu je tijelo probudio čežnju. Još i prije grčeva koji su najavili kraj, Maria je bila sigurna da želi roditi to dijete. Otad je po svaku cijenu željela imati dijete. Odbjegla duša ostavila je u njoj prazninu.

Herwig isprva nije znao što im se dogodilo. Poslije pobačaja Maria je željela da je ostavi na miru. Morala je najprije pričekati da joj se ciklus normalizira. Kad je došlo vrijeme za to, bila je nezasitna, osobito u danima kad je mislila da ovulira. Bio je to onakav spolni odnos kakav je zamišljao Papa, bezvoljan proces oplodnje. Pokušavala je tri godine, međutim nade joj nisu uslišene. Sve dok nalazi nisu pokazali da Marija ne može zatrudnjati. Nakon što je postalo jasno da njezino tijelo nije sposobno roditi dijete, Wigu, sebi i cijelome svijetu, nešto se u njoj prelomilo. Izgubila je vjeru u sebe i općenito u život. Wigova pomisao da bi se mogli vratiti tjelesnim užiticima pokazala se iluzornom. U Mariji je presušila svaka želja za tjelesnom blizinom i na snagu je stupila erotska prohibicija.

Međutim, čovjek ne može dugoročno živjeti bez uzbuđenja i osjetilnih podražaja, pa će ih potražiti zaobilaznim putem. Maria je odabrala detoksikaciju kako bi se isključila, dok je Wig posegnuo za alkoholom kako bi odagnao svjetsku bol.

Maria se posvetila svojem tijelu kao da ga želi kazniti što ju je iznevjerilo u ključnome trenutku. Počela ga je mučiti i izlagati kušnjama. Postala je opsjednuta biciklizmom i planinarenjem. Kad nitko nije želio ići s njom, odlazila bi sama. Kupila si je padobran, tražila jednog poznanika da joj ukratko pokaže kako se koristi te potom bez oklijevanja počela skakati u bilo koju provaliju iz koje joj je ususret puhao